

ΒΟΥΛΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Κ.Π. & ΥΠΕΡΕΠΙΧΕΙΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αριθ. Πρωτ. ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ 65
Ημερομηνία καταθέσεως 15-9-11

ΕΠΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό: Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
κ. Κώστα Σκανδαλίδη

ΘΕΜΑ: Αναποτελεσματικότητα των μηχανισμών ελέγχου και αδράνεια όσον αφορά στον αμπελοοινικό τομέα.

Ο ρόλος του αμπελοοινικού τομέα είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την ανάπτυξη της αγροτικής μας οικονομίας. Αποτελεί παραδοσιακά έναν από τους πιο σημαντικούς τομείς τόσο στην εγχώρια αγορά ποτών, όσο και στην ανάπτυξη και προώθηση ελληνικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού. Προσφέρει στην κατανάλωση, λόγω ευνοϊκών κλιματικών συνθηκών, προϊόντα ποιοτικά, με ευεργετικές ιδιότητες στην υγεία, σε προσιτές τιμές για τους καταναλωτές και συμβάλλει στην εξασφάλιση θέσεων εργασίας.

Στη χώρα μας σήμερα καλλιεργούνται περίπου 715.000 στρέμματα με οινοποιήσιμες ποικιλίες. Ο αριθμός των αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων ανέρχεται στις 150.000 με μέσο όρο τα 4 στρέμματα. Πολλές οινοποιητικές επιχειρήσεις, ιδίως στην περιφέρεια, έχουν ιδιόκτητους αμπελώνες που ξεπερνούν τα 100 στρέμματα.

Η οινοπαραγωγή στη χώρα για το 2010 ανήλθε στα 3.1 εκατ. εκατόλιτρα ενώ η μέση ετήσια ανέρχεται στα 3.5 εκ. εκατόλιτρα και αποτελεί περίπου το 2% της συνολικής παραγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντιπροσωπεύει όμως χαμηλότερο ποσοστό της συνολικής αξίας της ευρωπαϊκής παραγωγής.

Στον τομέα της εγχώριας προσφοράς κρασιού, ο αριθμός παραγωγικών επιχειρήσεων ανέρχεται περίπου στις 670, η πλειοψηφία των οποίων είναι προσωπικές, σε ποσοστό που φτάνει το 60% του συνόλου. Ο μεγαλύτερος αριθμός παραγωγικών επιχειρήσεων οίνου εδρεύει στους νομούς Κορινθίας και Αττικής. Το έτος 2010 η παραγωγή οίνων Ονομασίας Προέλευσης Ανωτέρας Ποιότητας, σε είκοσι αναγνωρισμένες περιοχές της χώρας, ανήλθε στα 280 χιλ. εκατόλιτρα. Η παραγωγή τοπικών οίνων, σε εκατό περίπου περιοχές της χώρας ανήλθε στα 550 χιλ. εκατόλιτρα. Συνολικά αντιπροσωπεύουν το 26,7% της εγχώριας παραγωγής (830 χιλ. εκατόλιτρα). Τόσο οι Ο.Π.Α.Π. οίνοι όσο και οι τοπικοί σύμφωνα με ευρωπαϊκή οδηγία, μετατρέπονται σε οίνους Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε. αντίστοιχα. Τέλος, η άλλη κατηγορία των επιτραπέζιων οίνων αποτελέσε το μεγαλύτερο όγκο παραγωγής, αγγίζοντας το 73,2% αυτής (2.270 χιλ. εκατόλιτρα). Η ετήσια κατανάλωση είναι περίπου στα 30 λίτρα κρασί κατά κεφαλή.

Η εξέλιξη των εισαγωγών παρουσιάζει διακυμάνσεις, ιδιαίτερα ως προς την ποσότητα, με συνέπεια να μην παρατηρείται μία σαφής τάση. Το 2009 εισήχθησαν 162,9 χιλ. εκατόλιτρα, εμφανίζοντας μείωση (κατά 7,9%) σε σύγκριση με το 2008. Οι χώρες της Ε.Ε. κάλυψαν το 95% της εισαγόμενης ποσότητας οίνου για το 2009. Οι εξαγωγές οίνου το 2009, ύστερα από μια διετία σημαντικής μείωσης, επανήλθαν σε ανοδική πορεία, με την εξαγόμενη ποσότητα να φτάνει τα 304 χιλ. εκατόλιτρα, αυξημένη κατά 5,7% από το 2008, ενώ η αξία των εξαγωγών ανήλθε σε €57 εκατ. περίπου. Συνολικά οι χώρες της Ε.Ε. απορρόφησαν το 86% της εξαγόμενης ποσότητας.

Παράλληλα, μεγάλες ευκαιρίες για τα ελληνικά κρασιά προσφέρουν η διείσδυση στις ανερχόμενες αγορές της Κίνας, Ρωσίας και Ινδίας, η επένδυση στην ποιότητα και στην έρευνα, η πτώση του Ευρώ που κάνει τα προϊόντα πιο ανταγωνιστικά (σε επίπεδο τιμής) απέναντι στα προϊόντα τρίτων χωρών και η ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμός, οινοτουρισμός).

Επιπρόσθετα, στο Συμβούλιο των Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 17-19 Δεκεμβρίου 2007, επετεύχθη πολιτική συμφωνία για τη μεταρρύθμιση της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς (Κ.Ο.Α.) του Οίνου. Ο 479/2008 κανονισμός (ΕΚ) της 29ης Απριλίου 2008 αφορά στην κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς και προβλέπει μέτρα στήριξης, κανονιστικά μέτρα, κανόνες για τις συναλλαγές με τρίτες χώρες και κανόνες που διέπουν το δυναμικό της παραγωγής των προϊόντων της αγοράς αυτής. Σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς (Κ.Ο.Α.), ο συνολικός προϋπολογισμός της Κ.Ο.Α. του οίνου θα φτάσει στα €1,42 δισ. ετησίως για όλα τα μέλη της ΕΕ, δηλαδή €100 εκατ. περισσότερα από τον αρχικό προϋπολογισμό. Η Ελλάδα εξασφάλισε για τις δράσεις του εθνικού φακέλου €14,3 εκατ. το 2009 (έναντι €11,2 εκατ. της αρχικής πρότασης της επιτροπής), ποσό που το 2015 θα φθάσει τα €24 εκατ. (έναντι €15 εκατ. της αρχικής πρότασης). Ως εκ τούτου οι κοινοτικοί πόροι που θα εισρεύσουν στην Ελλάδα με το νέο καθεστώς παρουσιάζονται σημαντικά αυξημένοι, σε σχέση με αυτούς που εισέρεαν με το έως τώρα ισχύον καθεστώς.

Παρ' όλα αυτά, τα τελευταία χρόνια οι αδυναμίες του αμπελοοινικού τομέα είναι εμφανείς σε όλες τις φάσεις ανάπτυξης του προϊόντος, από το αμπέλι έως τον καταναλωτή. Ο αμπελοοινικός τομέας αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα με κύριο χαρακτηριστικό την απουσία αντανakλαστικών αντιδράσεων και την πλήρη αδράνεια από την πλευρά της πολιτείας (ανεπίκαιρο και ελλιπές Αμπελουργικό Μητρώο, παράνομη διακίνηση σταφυλιών που προέρχονται από παράνομες φυτεύσεις, πρακτικές ελληνοποιήσεων οίνων, μηδαμινά περιθώρια μεικτού κέρδους, κλπ). Οι χρόνιες αυτές παθογένειες που τείνουν να γιγαντωθούν, αν δεν

επιλυθούν άμεσα υπάρχει κίνδυνος να καταρρεύσει ένας δυναμικός κλάδος της αγροτικής μας οικονομίας. Κάτι τέτοιο, την αυτή περίοδο της οικονομικής κρίσης θα είναι καίριο πλήγμα για την Εθνική μας οικονομία αλλά και για το μέλλον των επιχειρήσεων του κλάδου.

Επιπροσθέτως, η οικονομική κατάσταση των αμπελουργών είναι ιδιαίτερα κρίσιμη αφού ένα μεγάλο τμήμα του πληθυσμού είναι απλήρωτο για την περσινή συγκομιδή.

Η πραγματικότητα όμως γίνεται ακόμα δυσκολότερη εξαιτίας της προσβολής των αμπελώνων από την ασθένεια του περονόσπορου, που έπληξε τις περισσότερες αμπελουργικές περιοχές στη χώρα, αποκτώντας μάλιστα χαρακτηριστικά επιδημικής μορφής καταστροφικού χαρακτήρα. Λόγω της έκτακτης αυτής μετεωρολογικής συγκυρίας (πολλές βροχές σε κρίσιμα στάδια της παραγωγής) οι αμπελουργοί δεν είχαν τη δυνατότητα να την αντιμετωπίσουν με τα συνήθη μέσα.

Επειδή, για τους λόγους που προαναφέρθηκαν, το σύνολο των Ελλήνων οινοπαραγωγών αντιμετωπίζει όχι μόνο δυσχέρειες στη συνέχιση της παραγωγικής τους δραστηριότητας, αλλά και στην επιβίωση των ιδίων και των οικογενειών τους.

Επειδή οι περισσότερες αμπελουργικές ζώνες της χώρας στερούνται των απαραίτητων μετεωρολογικών υποδομών για την έγκαιρη πρόβλεψη ευνοϊκών συνθηκών ανάπτυξης εχθρών και ασθενειών των καλλιεργειών.

Επειδή οι αμπελουργοί αναγκάστηκαν να καταβάλουν υψηλό τίμημα ασφάλιστρων στον ΕΛΓΑ, εξαιτίας των υψηλών τεκμαρτών τιμών σταφυλιών.

Επειδή κατά παράβαση της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας, δεν πραγματοποιούνται έλεγχοι ως προς τη νόμιμη οινοποίηση, με αποτέλεσμα όχι μόνο τη στρέβλωση της αγοράς οίνου, αλλά και την επιβολή υψηλότατων προστίμων στη χώρα μας κατ' έτος, ύψους εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ, ελάχιστο ποσοστό των οποίων θα μπορούσε να διατεθεί για πολιτικές στον αμπελοοινικό τομέα.

Επειδή η αναποτελεσματικότητα των μηχανισμών ελέγχου πλήττει καίρια πρώτα απ' όλα το αμπελουργικό εισόδημα, αλλά και την εικόνα του ελληνικού οίνου στην εγχώρια και στις διεθνείς αγορές.

Επειδή οι παρανομίες που συμβαίνουν στον αμπελοοινικό τομέα της χώρας (παραγωγή και διακίνηση μεγάλων ποσοτήτων σταφυλιών που οινοποιούνται παράνομα, ελληνοποιήσεις) συμβάλλει στην ένταση του φαινομένου της εγκατάλειψης των νόμιμων αμπελώνων.

Επειδή σήμερα ένα παραδοσιακό ελληνικό προϊόν όπως το ούζο παρασκευάζεται από πρώτη ύλη που σε ποσοστό 99.9% είναι εισαγόμενη

(αλκοόλη), στην οποία εφαρμόζεται μειωμένος κατά 50% ο Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης.

Επειδή μπορεί να ενισχυθεί ο κλάδος και η προστιθέμενη αξία του προϊόντος, με την καθιέρωση χρήσης ελληνικής σταφυλικής αλκοόλης στην παρασκευή του παραδοσιακού ελληνικού ούζου.

Επειδή το φαινόμενο της υπερβολικής τιμολόγησης του εμφιαλωμένου κρασιού στα κέντρα εστίασης περιορίζει δραστικά την προώθηση του ελληνικού οίνου στην εγχώρια αγορά.

Επερωτάται ο κύριος Υπουργός,

1. Ποιες οι προθέσεις της Κυβέρνησης για την εφαρμογή αξιόπιστων διαδικασιών και αποτελεσματικών εργαλείων ελέγχου στην παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία του οίνου στην πατρίδα μας;
2. Πόσοι έλεγχοι έχουν γίνει και από ποιούς την τελευταία πενταετία σε κάθε στάδιο ανάπτυξης του οίνου, από το αμπελοτεμάχιο, την αποθήκη του οινοποιείου μέχρι την αγορά; Ποια τα πορίσματα ελέγχων; Πόσες παρανομίες εντοπίστηκαν και τι ποινές επιβλήθηκαν;
3. Προτίθεται η Κυβέρνηση να εντατικοποιήσει τους ελέγχους τη φετινή χρονιά που η εγχώρια παραγωγή σταφυλιών και οίνου θα είναι μειωμένη, ώστε να καταγραφεί με μεγαλύτερη ευκολία και ακρίβεια η πραγματική παραγωγική βάση της χώρας;
4. Σε τι ενέργειες προτίθεται να προβεί το ΥΠΑΑΤ ώστε να διορθώσει στην πράξη το αμπελουργικό μητρώο και να εξαλείψει τις αποκλίσεις του από το χαρτογραφικό υπόβαθρο του Ο.Σ.Δ.Ε., για λόγους ελεγκτικούς και εξάλειψης των παρατυπιών, δεδομένου ότι η ταύτιση είναι υποχρεωτική σύμφωνα με το 436/2009 Καν. (Ε.Ε.) ;
5. Ποιες οι προθέσεις της Κυβέρνησης για την εξασφάλιση και το συντονισμό των απαραίτητων υποδομών καταγραφής και έγκαιρης πρόβλεψης συνθηκών ευνοϊκών για την ανάπτυξη ασθενειών και εχθρών, που προκαλούν σοβαρές ζημιές στην παραγωγή;
6. Ποιες οι προθέσεις της Κυβέρνησης προκειμένου να σταματήσει η πριμοδότηση της εισαγωγής αλκοόλης, εις βάρος των ομοειδών ελληνικών γεωργικών προϊόντων και του καταναλωτή;
7. Τι μέτρα προτίθεται να λάβει για την ενίσχυση των εξαγωγών, δεδομένου ότι στη δύσκολη οικονομική συγκυρία για τον τόπο ο δρόμος της κατάκτησης των ξένων αγορών είναι επιτακτικός;

8. Πόσες αιτήσεις για την προστασία ονομασιών οίνων, ως ονομασιών προέλευσης ή γεωγραφικών ενδείξεων, έχουν κατατεθεί στο ΥπΑΑΤ μέχρι σήμερα, δεδομένου ότι η ημερομηνία υποβολής λήγει στις 31.12.11;
9. Πως προτίθεται η Κυβέρνηση να υλοποιήσει τη δέσμευσή της προς τους εκπροσώπους των θεσμικών οργάνων των αμπελουργών, για στήριξη των πληγέντων παραγωγών από τη φετινή καταστροφή;

Αθήνα, 15.09.2011

Οι επερωτώντες βουλευτές:

Γεώργιος Κασαπίδης

Κωνσταντίνος Κόλλιας

Ανδρέας Λυκουρέντζος

Κωνσταντίνος Μαρκόπουλος

Μιχαήλ Γιαννάκης

Νικόλαος Παναγιωτόπουλος

Κωνσταντίνος Μουσουρούλης

Κωνσταντίνος Τζαβάρας

Εμμανουήλ Κεφαλογιάννης

Μαργαρίτης Τζίμας
Τσαμπίκα (Μίκα) Ιατρίδη

Μιχαήλ Χαλκίδης

Γεώργιος Βλάχος

Θεόδωρος Καραόγλου

Νικόλαος Καντερές

Νικόλαος Νικολόπουλος

Συμεών Κεδίκογλου

Ευστάθιος Κωνσταντινίδης

Μάξιμος Χαρακόπουλος

Αναστάσιος Καριπίδης

Σάββας Αναστασιάδης

Μιχαήλ Μπεκίρης

Θεόφιλος Λεονταρίδης

Ιωάννης Ανδριανός

Νικόλαος Δένδιας

Ιωάννης Βρούτσης

Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά

Αθανάσιος Νάκος

Σπυρίδων Γαληνός